

TRATATUL DE PRIETENIE ȘI COOPERARE ÎN ASIA DE SUD-EST

Înaltele părți contractante:

CONȘTIENȚE de legăturile istorice, geografice și culturale care le-au unit popoarele,

PREOCUPATE să promoveze pacea și stabilitatea în regiune prin respect față de justiție și față de statul de drept și prin sporirea rezilienței regionale în relațiile lor,

DORNICE să consolideze pacea, prietenia și cooperarea reciprocă în chestiuni care afectează Asia de Sud-Est, în concordanță cu spiritul și principiile Cartei Organizației Națiunilor Unite, cele zece principii adoptate la conferința afro-asiatică de la Bandung la 25 aprilie 1955, cu declarația Asociației Națiunilor din Asia de Sud-Est semnată la Bangkok la 8 august 1967, precum și cu declarația semnată la Kuala Lumpur la 27 noiembrie 1971,

CONVINSE că soluționarea neînțelegerilor sau a diferendelor dintre țările lor ar trebui să aibă la bază proceduri raționale, eficace și suficient de flexibile, evitându-se atitudinile negative care ar putea pune în pericol sau împiedica cooperarea,

CONVINSE de necesitatea cooperării cu toate națiunile care iubesc pacea, atât în interiorul, cât și în afara regiunii Asiei de Sud-Est, pentru promovarea păcii, stabilității și armoniei,

CONVIN ÎN MOD SOLEMN să încheie tratatul de prietenie și cooperare în Asia de Sud-Est prezentat în continuare:

1.1.1.1. CAPITOLUL I: SCOP ȘI PRINCIPII

Articolul 1

Scopul prezentului tratat este de a promova pacea, prietenia și cooperarea perpetue între popoarele lor, pentru ca acestea să devină mai puternice, mai solidare și să întrețină relații mai strânse.

Articolul 2

La baza relațiilor dintre înaltele părți contractante se află următoarele principii fundamentale:

- (a) respectul reciproc față de independența, suveranitatea, egalitatea, integritatea teritorială și identitatea națională a tuturor națiunilor;
- (b) dreptul fiecărui stat la o existență națională fără ingerințe, subversiuni sau coerciții externe;
- (c) neamestecul în afacerile interne ale altei țări;

- (d) soluționarea neînțelegerilor sau a diferendelor prin mijloace pașnice;
- (e) renunțarea la amenințarea cu forța sau la folosirea forței;
- (f) cooperarea efectivă între părți.

1.1.1.2. CAPITOLUL II: PRIETENIE

Articolul 3

În urmărirea scopului prezentului tratat, înaltele părți contractante depun eforturi pentru a dezvolta și a consolida legăturile tradiționale, culturale și istorice de prietenie, bună vecinătate și cooperare care le unesc și îndeplinesc cu bună credință obligațiile asumate în temeiul prezentului tratat. Pentru a promova o mai bună înțelegere între ele, înaltele părți contractante încurajează și facilitează contactele și relațiile între popoarele lor.

1.1.1.3. CAPITOLUL III: COOPERARE

Articolul 4

Înaltele părți contractante promovează cooperarea activă în domeniile economic, social, tehnic, științific și administrativ, precum și în chestiuni legate de idealurile și aspirațiile comune de pace la nivel internațional și de stabilitate în regiune, precum și în orice alte chestiuni de interes comun.

Articolul 5

În temeiul articolului 4, înaltele părți contractante depun cele mai intense eforturi la nivel multilateral, precum și bilateral, având la bază egalitatea, nediscriminarea și beneficiile reciproce.

Articolul 6

Înaltele părți contractante colaborează pentru accelerarea creșterii economice în regiune, pentru a consolida bazele unei comunități de națiuni prospere și pașnice în Asia de Sud-Est. În acest scop, ele promovează o utilizare sporită a agriculturii și a industriilor lor, expansiunea comerțului și îmbunătățirea infrastructurii lor economice, în interesul reciproc al popoarelor lor. În acest sens, ele continuă să exploreze toate posibilitățile unei cooperări strânse și benefice cu alte state, precum și cu alte organizații internaționale și regionale din afara regiunii.

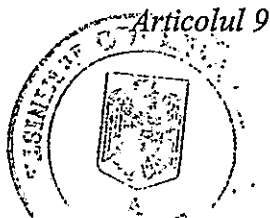
Articolul 7

Înaltele părți contractante își intensifică cooperarea economică, în vederea asigurării justiției sociale și a unor standarde mai ridicate de viață pentru popoarele din regiune. În acest scop, adoptă strategii regionale adecvate pentru dezvoltare economică și asistență reciprocă.

Articolul 8

Înaltele părți contractante depun eforturi pentru o cooperare cât mai strânsă pe o scară cât mai largă și pentru a-și oferi asistență reciprocă sub formă de formare și de facilități de cercetare în domeniile social, cultural, științific, tehnic și administrativ.

Articolul 9

Înaltele părți contractante se angajează să încurajeze cooperarea în promovarea cauzei păcii, armoniei și stabilității în regiune. În acest scop, înaltele părți contractante mențin contacte și organizează consultări regulate între ele pe probleme internaționale și regionale, pentru a-și coordona pozițiile, acțiunile și politicile.

Articolul 10

Fiecare înaltă parte contractantă nu participă, în niciun fel și sub nicio formă, la activități care constituie o amenințare la adresa stabilității politice și economice, a suveranității sau a integrității teritoriale a unei alte înalte părți contractante.

Articolul 11

Înaltele părți contractante se angajează să-și îmbunătățească reziliența națională în domeniile politic, economic, sociocultural și al securității, în conformitate cu idealurile și aspirațiile fiecăreia, fără ingerințe externe și activități subversive interne, pentru a-și păstra fiecare identitatea sa națională.

Articolul 12

Înaltele părți contractante, în eforturile lor de a asigura prosperitatea și securitatea regională, se angajează să coopereze în toate domeniile pentru a promova reziliența regională, pe baza principiilor încrederii în sine, autonomiei, respectului reciproc, cooperării și solidarității, care vor constitui fundamentul unei comunități puternice și viabile a națiunilor din Asia de Sud-Est.

1.1.1.4. CAPITOLUL IV: SOLUȚIONAREA PAȘNICĂ A DIFERENDELOR

Articolul 13

Înaltele părți contractante dau dovadă de hotărâre și de bună credință în prevenirea apariției diferendelor. În cazul în care ar apărea diferende în chestiuni care le afectează direct, în special diferende care ar putea perturba pacea și armonia în regiune, acestea se abțin de la recurgerea la amenințarea cu forța sau la folosirea forței și de fiecare dată soluționează aceste diferende între ele, prin negocieri amiabile.

Articolul 14

În vederea soluționării diferendelor prin procese regionale, înaltele părți contractante instituie un Consiliu superior, organism permanent alcătuit dintr-un reprezentant la nivel ministerial al fiecărei înalte părți contractante, care să ia cunoștință de existența unor diferende sau a unor situații care ar putea perturba pacea și armonia regională.

Articolul 15

În cazul în care nu se ajunge la nicio soluție prin negocieri directe, Consiliul superior ia cunoștință de diferend sau de situație și recomandă părților aflate în diferend mijloace adecvate de soluționare, precum bune oficii, mediere, investigare sau conciliere. Consiliul superior poate, cu toate acestea, să își ofere bunelor oficii sau, cu acordul părților aflate în diferend, să se constituie el însuși într-un comitet de mediere, investigare sau conciliere. Atunci când se consideră necesar, Consiliul superior recomandă măsuri adecvate pentru prevenirea deteriorării diferendului sau a situației.

Articolul 16

Dispoziția precedentă din prezentul capitol nu se aplică în cazul unui diferend decât dacă toate părțile implicate convin asupra aplicării acesteia la diferendul respectiv. Oricum, acest lucru nu împiedică celelalte înalte părți contractante care nu constituie parte la diferend să ofere toată asistența posibilă în vederea soluționării diferendului respectiv. Părțile la diferend ar trebui să manifeste deschidere față de astfel de oferte de asistență.

Articolul 17

Nicio dispoziție din prezentul tratat nu împiedică recurgerea la modalitățile de soluționare pașnică prevăzute la articolul 33 alineatul (1) din Carta Organizației Națiunilor Unite. Înaltele părți contractante care sunt părți la diferend ar trebui să fie încurajate să aibă inițiative de soluționare a acestuia prin negocieri amiabile înainte de a recurge la celelalte proceduri prevăzute în Carta Organizației Națiunilor Unite.

1.1.1.5. CAPITOLUL V: DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 18

Prezentul tratat este semnat de Republica Indonezia, Malaezia, Republica Filipine, Republica Singapore și de Regatul Thailande. Acesta este ratificat în conformitate cu procedurile constituționale ale fiecărui stat semnatar. Tratatul este deschis pentru aderarea altor state din Asia de Sud-Est.

Articolul 19

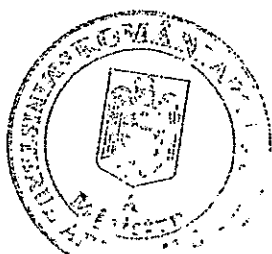
Prezentul tratat intră în vigoare la data depunerii celui de-al cincilea instrument de ratificare la guvernele statelor semnatar care sunt desemnate în calitate de depozitari ai prezentului tratat și ai instrumentelor de ratificare sau de aderare.

Articolul 20

Prezentul tratat este redactat în limbile oficiale ale înaltelor părți contractante, care sunt toate autentice în egală măsură. Există, de asemenea, o traducere comună în limba engleză a textelor, aprobată de toate părțile. Orice divergențe de interpretare a textului comun se soluționează prin negociere.

DREPT CARE, înaltele părți contractante au semnat tratatul și și-au aplicat sigiliile.

Adoptat la Denpasar, Bali, la douăzeci și patru februarie o mie nouă sute șaptezeci și șase.

**Protocol de modificare a Tratatului de prietenie și cooperare în Asia de Sud-Est
-Filipine, 15 decembrie 1987**

Guvernul din Brunei Darussalam

Guvernul Republicii Indonezia

Guvernul Malaeziei

Guvernul Republicii Filipine

Guvernul Republicii Singapore

Guvernul Regatului Thailandei

DORIND să consolideze în continuare cooperarea cu toate națiunile care iubesc pacea, atât în interiorul, cât și în afara Asiei de Sud-Est și, în special, cu statele din vecinătatea regiunii Asiei de Sud-Est,

AVÂND ÎN VEDERE al cincilea paragraf din preambulul la Tratatul de prietenie și cooperare în Asia de Sud-Est, adoptat la Denpasar, Bali, la 24 februarie 1976 (denumit în continuare „Tratatul de prietenie”) care se referă la necesitatea cooperării cu toate națiunile care iubesc pacea, atât în interiorul, cât și în afara regiunii Asiei de Sud-Est, în vederea promovării păcii, a stabilității și a armoniei în întreaga lume,

CONVIN URMĂTOARELE:

Articolul 1

Articolul 18 din Tratatul de prietenie se modifică după cum urmează:

„Prezentul tratat este semnat de Republica Indonezia, Malaezia, Republica Filipine, Republica Singapore și de Regatul Thailandei. Acesta este ratificat în conformitate cu procedurile constituționale ale fiecărui stat semnatar.

Tratatul este deschis pentru aderarea altor state din Asia de Sud-Est.

Pot să adere la prezentul tratat și state din afara Asiei de Sud-Est cu acordul tuturor statelor din Asia de Sud-Est care sunt semnatare ale prezentului tratat și al statului Brunei Darussalam.”

Articolul 2

Articolul 14 din Tratatul de prietenie se modifică după cum urmează:

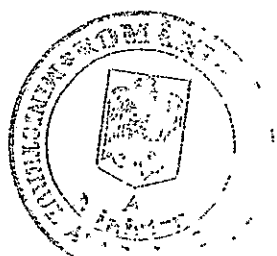
„În vederea soluționării diferendelor prin procese regionale, înaltele părți contractante instituie un Consiliu superior, organism permanent alcătuit dintr-un reprezentant la nivel ministerial al fiecărei înalte părți contractante, care să ia cunoștință de existența unor diferende sau a unor situații care ar putea perturba pacea și armonia regională.

Cu toate acestea, prezentul articol se aplică oricărui stat din afara Asiei de Sud-Est care a aderat la tratat numai în cazul în care statul respectiv este implicat direct în diferendul care urmează a fi soluționat prin procese la nivel regional.”

Articolul 3

Prezentul protocol este supus ratificării și intră în vigoare la data depunerii ultimului instrument de ratificare al înaltelor părți contractante.

Adoptat la Manila, la cincisprezece decembrie o mie nouă sute optzeci și șapte.

Al doilea protocol de modificare a Tratatului de prietenie și cooperare în Asia de Sud-Est

Manila, Filipine, 25 iulie 1998

Guvernul din Brunei Darussalam

Guvernul Regatului Cambodgia

Guvernul Republicii Indonezia

Guvernul Republicii Democrate Populare Laos

Guvernul Malaeziei

Guvernul Uniunii Myanmar

Guvernul Republicii Filipine

Guvernul Republicii Singapore

Guvernul Regatului Thailandei

Guvernul Republicii Socialiste Vietnam

Guvernul statului Papua-Noua Guinee

Denumite în continuare „înaltele părți contractante”:

DORIND să se asigure că există o cooperare sporită cu toate națiunile care iubesc pacea, atât în interiorul, cât și în afara Asia de Sud-Est și, în special, cu statele învecinate din regiunea Asiei de Sud-Est,

AVÂND ÎN VEDERE al cincilea paragraf din preambulul la Tratatul de prietenie și cooperare în Asia de Sud-Est adoptat la Denpasar, Bali, la 24 februarie 1976 (denumit în continuare „Tratatul de prietenie”) care se referă la necesitatea cooperării cu toate națiunile care iubesc pacea, atât în interiorul, cât și în afara regiunii Asiei de Sud-Est, în vederea promovării păcii, a stabilității și a armoniei în întreaga lume,

CONVIN URMĂTOARELE:

Articolul 1

Articolul 18 al treilea paragraf din Tratatul de prietenie se modifică după cum urmează:

„Statele din afara Asiei de Sud-Est pot, de asemenea, să adere la prezentul tratat cu acordul tuturor statelor din Asia de Sud-Est, și anume Brunei Darussalam, Regatul Cambodgia, Republica Indonezia, Republica Democrată Populară Laos, Malaezia, Uniunea Myanmar, Republica Filipine, Republica Singapore, Regatul Thailandei și Republica Socialistă Vietnam.”

Articolul 2

Prezentul protocol este supus ratificării și intră în vigoare la data depunerii ultimului instrument de ratificare al înaltelor părți contractante.

Adoptat la Manila, la douăzeci și cinci iulie o mie nouă sute nouăzeci și opt.

Al treilea protocol de modificare a Tratatului de prietenie și cooperare în Asia de Sud-Est

Hanoi, Vietnam, 23 iulie 2010

Brunei Darussalam

Regatul Cambodgia

Republica Indonezia

Republica Democrată Populară Laos

Malaezia

Uniunea Myanmar

Republica Filipine

Republica Singapore

Regatul Thailandei

Republica Socialistă Vietnam

Uniunea Australiană

Republica Populară Bangladesh

Republica Populară Chineză

Republica Populară Democrată Coreeană

Republica Franceză

Republica India

Japonia

Mongolia

Noua Zeelandă

Republica Islamică Pakistan

Papua-Noua Guinee

Republica Coreea

Federația Rusă

Republica Democratică Socialistă Sri Lanka

Republica Democratică a Timorului de Est

Republica Turcia

Statele Unite ale Americii

Denumite în continuare „înaltele părți contractante”:

DORIND să se asigure că există o cooperare sporită cu toate națiunile care iubesc pacea, atât în interiorul, cât și în afara Asiei de Sud-Est și, în special, cu statele din vecinătatea regiunii Asiei de Sud-Est, precum și cu organizații regionale ai căror membri sunt numai state suverane,

AVÂND ÎN VEDERE al cincilea paragraf din preambulul la Tratatul de prietenie și cooperare în Asia de Sud-Est adoptat la Denpasar, Bali, la 24 februarie 1976 (denumit în continuare „Tratatul de prietenie”) care se referă la necesitatea cooperării cu toate națiunile care iubesc pacea, atât în interiorul, cât și în afara regiunii Asiei de Sud-Est, în vederea promovării păcii, a stabilității și a armoniei în întreaga lume,

CONVIN URMĂTOARELE:

Articolul 1

Articolul 18 al treilea paragraf din Tratatul de prietenie se modifică după cum urmează:

„Prezentul tratat este deschis pentru aderarea statelor din afara Asiei de Sud-Est și a organizațiilor regionale ai căror membri sunt numai state suverane, cu acordul tuturor statelor din Asia de Sud-Est, și anume, Brunei Darussalam, Regatul Cambodgia, Republica Indonezia, Republica Democrată Populară Laos, Malaezia, Uniunea Myanmar, Republica Filipine, Republica Singapore, Regatul Thailandei și Republica Socialistă Vietnam.”

Articolul 2

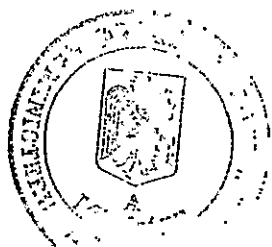
Articolul 14 al doilea paragraf din Tratatul de prietenie se modifică după cum urmează:

„Cu toate acestea, prezentul articol se aplică tuturor înaltelor părți contractante care au aderat la tratat numai în cazul în care înalta parte contractantă în cauză este direct implicată în diferendul care urmează a fi soluționat prin procese regionale.”

Articolul 3

Prezentul protocol este supus ratificării și intră în vigoare la data depunerii ultimului instrument de ratificare al înaltelor părți contractante.

Adoptat la Hanoi, Vietnam, la douăzeci și trei iulie două mii zece, într-un singur exemplar în limba engleză.

TREATY OF AMITY AND COOPERATION
IN SOUTHEAST ASIA

P R E A M B L E

The High Contracting Parties :

CONSCIOUS of the existing ties of history, geography and culture, which have bound their peoples together;

ANXIOUS to promote regional peace and stability through abiding respect for justice and the rule of law and enhancing regional resilience in their relations;

DESIRING to enhance peace, friendship and mutual cooperation on matters affecting Southeast Asia consistent with the spirit and principles of the Charter of the United Nations, the Ten Principles adopted by the Asian-African Conference in Bandung on 25 April 1955, the Declaration of the Association of Southeast Asian Nations signed in Bangkok on 8 August 1967, and the Declaration signed in Kuala Lumpur on 27 November 1971;

CONVINCED that the settlement of differences or disputes between their countries should be regulated by rational, effective and sufficiently flexible procedures, avoiding negative attitudes which might endanger or hinder cooperation;

BELIEVING in the need for cooperation with all peace-loving nations, both within and outside Southeast Asia, in the furtherance of world peace, stability and harmony;

SOLEMNLY AGREE to enter into a Treaty of Amity and Cooperation as follows :

CHAPTER I
PURPOSE AND PRINCIPLES

Article 1

The purpose of this Treaty is to promote perpetual peace, everlasting amity and cooperation among their peoples which would contribute to their strength, solidarity and closer relationship.

Article 2

In their relations with one another, the High Contracting Parties shall be guided by the following fundamental principles :

- a. Mutual respect for the independence, sovereignty, equality, territorial integrity and national identity of all nations;
- b. The right of every State to lead its national existence free from external interference, subversion or coercion;
- c. Non-interference in the internal affairs of one another;
- d. Settlement of differences or disputes by peaceful means;
- e. Renunciation of the threat or use of force;
- f. Effective cooperation among themselves.

CHAPTER II AMITY

Article 3

In pursuance of the purpose of this Treaty the High Contracting Parties shall endeavour to develop and strengthen the traditional, cultural and historical ties of friendship, good neighbourliness and cooperation which bind them together and shall fulfil in good faith the obligations assumed under this Treaty. In order to promote closer understanding among them, the High Contracting Parties shall encourage and facilitate contact and intercourse among their peoples.

CHAPTER III COOPERATION

Article 4

The High Contracting Parties shall promote active cooperation in the economic, social, cultural, technical, scientific and administrative fields as well as in matters of common ideals and aspirations of international peace and stability in the region and all other matters of common interest.

Article 5

Pursuant to Article 4 the High Contracting Parties shall exert their maximum efforts multilaterally as well as bilaterally on the basis of equality, non-discrimination and mutual benefit.

Article 6

The High Contracting Parties shall collaborate for the acceleration of the economic growth in the region in order to strengthen the foundation for a prosperous and peaceful community of nations in Southeast Asia. To this end, they shall promote the greater utilization of their agriculture and industries, the expansion of their trade and the improvement of their economic infra-structure for the mutual benefit of their peoples. In this regard, they shall continue to explore all avenues for close and beneficial cooperation with other States as well as international and regional organisations outside the region.

Article 7

The High Contracting Parties, in order to achieve social justice and to raise the standards of living of the peoples of the region, shall intensify economic cooperation. For this purpose, they shall adopt appropriate regional strategies for economic development and mutual assistance.

Article 8

The High Contracting Parties shall strive to achieve the closest cooperation on the widest scale and shall seek to provide assistance to one another in the form of training and research facilities in the social, cultural, technical, scientific and administrative fields.

Article 9

The High Contracting Parties shall endeavour to foster cooperation in the furtherance of the cause of peace, harmony and stability in the region. To this end, the High Contracting Parties shall maintain regular contacts and consultations with one another on international and regional matters with a view to coordinating their views, actions and policies.

Article 10

Each High Contracting Party shall not in any manner or form participate in any activity which shall constitute a threat to the political and economic stability, sovereignty, or territorial integrity of another High Contracting Party.

Article 11

The High Contracting Parties shall endeavour to strengthen their respective national resilience in their political, economic, socio-cultural as well as security fields in conformity with their respective ideals and aspirations, free from external interference as well as internal subversive activities in order to preserve their respective national identities.

Article 12

The High Contracting Parties in their efforts to achieve regional prosperity and security, shall endeavour to cooperate in all fields for the promotion of regional resilience, based on the principles of self-confidence, self-reliance, mutual respect, cooperation and solidarity which will constitute the foundation for a strong and viable community of nations in Southeast Asia.

CHAPTER IV
PACIFIC SETTLEMENT OF DISPUTES

Article 13

The High Contracting Parties shall have the determination and good faith to prevent disputes from arising. In case disputes on matters directly affecting them should arise, especially disputes likely to disturb regional peace and harmony, they shall refrain from the threat or use of force and shall at all times settle such disputes among themselves through friendly negotiations.

Article 14

To settle disputes through regional processes, the High Contracting Parties shall constitute, as a continuing body, a High Council comprising a Representative at ministerial level from each of the High Contracting Parties to take cognizance of the existence of disputes or situations likely to disturb regional peace and harmony.

Article 15

In the event no solution is reached through direct negotiations, the High Council shall take cognizance of the dispute or the situation and shall recommend to the parties in dispute appropriate means of settlement such as good offices, mediation, inquiry or conciliation. The High Council may however offer its good offices, or upon agreement of the parties in dispute, constitute itself into a committee of mediation, inquiry or conciliation. When deemed necessary, the High Council shall recommend appropriate measures for the prevention of a deterioration of the dispute or the situation.

Article 16

The foregoing provisions of this Chapter shall not apply to a dispute unless all the parties to the dispute agree to their application to that dispute. However, this shall not preclude the other High Contracting Parties not party to the dispute from offering all possible assistance to settle the said dispute. Parties to the dispute should be well disposed towards such offers of assistance.

Article 17

Nothing in this Treaty shall preclude recourse to the modes of peaceful settlement contained in Article 33 (1) of the Charter of the United Nations. The High Contracting Parties which are parties to a dispute should be encouraged to take initiatives to solve it by friendly negotiations before resorting to the other procedures provided for in the Charter of the United Nations.

CHAPTER V
GENERAL PROVISIONS

Article 18

This Treaty shall be signed by the Republic of Indonesia, Malaysia, the Republic of the Philippines, the Republic of Singapore and the Kingdom of Thailand. It shall be ratified in accordance with the constitutional procedures of each signatory State.

It shall be open for accession by other States in Southeast Asia.

Article 19

This Treaty shall enter into force on the date of the deposit of the fifth instrument of ratification with the Governments of the signatory States which are designated Depositories of this Treaty and of the instruments of ratification or accession.

Article 20

This Treaty is drawn up in the official languages of the High Contracting Parties, all of which are equally authoritative. There shall be an agreed common translation of the texts in the English language. Any divergent interpretation of the common text shall be settled by negotiation.

IN FAITH THEREOF the High Contracting Parties have signed the Treaty and have hereto affixed their Seals.

DONE at Denpasar, Bali, this twenty-fourth day of February in the year one thousand nine hundred and seventy-six.

Untuk Republik Indonesia
Bagi Pihak Republik Indonesia
Para sa Republika ng Indonesya

สำหรับสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

For the Republic of Indonesia

...

Soeharto,
President

Untuk Malaysia
Bagi Pihak Malaysia
Para sa Malaysia

สำหรับมาเลเซีย

For Malaysia

...

Datuk Hussein Onn,
Prime Minister

Untuk Republik Pilipina
Bagi Pihak Republik Filipina
Para sa Republika ng Pilipinas

สำหรับสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ :

For the Republic of the Philippines

..

Ferdinand E. Marcos,
President

Untuk Republik Singapura
Bagi Pihak Republik Singapura
Para sa Republika ng Singapore

สำหรับสาธารณรัฐสิงคโปร์

For the Republic of Singapore

.....

Lee Kuan Yew,
Prime Minister

.....

Untuk Kerajaan Thailand
Bagi Pihak Thailand
Para sa Kaharian ng Thailand

สำหรับราชอาณาจักรไทย

For the Kingdom of Thailand

.....

Kukrit Pramoj,
Prime Minister

Copie certificată pentru conformitate cu
exemplarul deţinut de Ministerul Afacerilor
Externe,

Cristina Mezdrea, director
Direcția Tratatelor Internaționale
Ministerul Afacerilor Externe

PROTOCOL AMENDING THE TREATY OF AMITY
AND COOPERATION IN SOUTHEAST ASIA

THE GOVERNMENT OF BRUNEI DARUSSALAM

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF INDONESIA

THE GOVERNMENT OF MALAYSIA

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF THE PHILIPPINES

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF SINGAPORE, AND

THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF THAILAND

DESIRING to further enhance cooperation with all peace-loving nations, both within and outside Southeast Asia and, in particular, neighbouring States of the Southeast Asia region;

CONSIDERING Paragraph 5 of the Preamble of the Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia, done at Denpasar, Bali, on 24 February 1976 (hereinafter referred to as the Treaty of Amity), which refers to the need for cooperation with all peace-loving nations, both within and outside Southeast Asia, in the furtherance of world peace, stability and harmony;

HEREBY AGREE TO THE FOLLOWING:

Article 1

Article 18 of the Treaty of Amity shall be amended to read as follows:-

"This Treaty shall be signed by the Republic of Indonesia, Malaysia, the Republic of the Philippines, the Republic of Singapore and the Kingdom of Thailand. It shall be ratified in accordance with the constitutional procedures of each signatory State.

It shall be open for accession by other States in Southeast Asia.

States outside Southeast Asia may also accede to this Treaty by the consent of all the States in Southeast Asia which are signatories to this Treaty and Brunei Darussalam."

Article 2

Article 14 of the Treaty of Amity shall be amended to read as follows:-

3
1
[2
1

"To settle disputes through regional processes, the High Contracting Parties shall constitute, as a continuing body, a High Council comprising a Representative at ministerial level from each of the High Contracting Parties to take cognizance of the existence of disputes or situations likely to disturb regional peace and harmony.

However, this article shall apply to any of the States outside Southeast Asia which have acceded to the Treaty only in cases where that State is directly involved in the dispute to be settled through the regional processes."

Article 3

This Protocol shall be subject to ratification and shall come into force on the date the last instrument of ratification of the High Contracting Parties is deposited.

Done at Manila, the fifteenth day of December in the year one thousand nine hundred and eighty-seven.

For Brunei Darussalam:

H.R.H. PRINCE MOHAMED BOLKIAH
Minister for Foreign Affairs

For the Republic of Indonesia:

DR. MOCHTAR KUSUMA-ATMADJA
Minister of Foreign Affairs

For Malaysia:

DATO HAJI ABU HASSAN HAJI OMAR
Minister of Foreign Affairs

For the Republic of the Philippines:

RAUL S. MANGLAPUS
Secretary of Foreign Affairs

For the Republic of Singapore:

S. DHANABALAN
Minister for Foreign Affairs

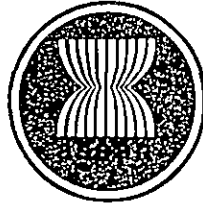
For the Kingdom of Thailand:

AIR CHIEF MARSHAL SIDDHI SAVETSILA
Minister of Foreign Affairs

4

Copie certificată pentru conformitate cu
exemplarul deţinut de Ministerul Afacerilor
Externe

Cristina Măzdea, director
Direcţia Tratatelor Internaţionale
Ministerul Afacerilor Externe

SECOND PROTOCOL AMENDING THE TREATY OF AMITY AND COOPERATION IN SOUTHEAST ASIA

The Government of Brunei Darussalam
The Government of the Kingdom of Cambodia
The Government of the Republic of Indonesia
The Government of the Lao People's Democratic Republic
The Government of Malaysia
The Government of the Union of Myanmar
The Government of the Republic of the Philippines
The Government of the Republic of Singapore
The Government of the Kingdom of Thailand
The Government of the Socialist Republic of Vietnam
The Government of Papua New Guinea

Hereinafter referred to as the High Contracting Parties:

DESIRING to ensure that there is appropriate enhancement of cooperation with all peace-loving nations, both within and outside Southeast Asia and, in particular, neighboring States of the Southeast Asia region;

CONSIDERING Paragraph 5 of the preamble of the Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia, done at Denpasar, Bali, on 24 February 1976 (hereinafter referred to as the Treaty of Amity) which refers to the need for cooperation with all peace-loving nations, both within and outside Southeast Asia, in the furtherance of world peace, stability and harmony.

HEREBY AGREE TO THE FOLLOWING:

Article I

Article 18, Paragraph 3, of the Treaty of Amity shall be amended to read as follows:

"States outside Southeast Asia may also accede to this Treaty with the consent of all the States in Southeast Asia, namely, Brunei Darussalam, the Kingdom of Cambodia, the Republic of Indonesia, the Lao People's Democratic Republic, Malaysia, the Union of Myanmar, the Republic of the Philippines, the Republic of Singapore, the Kingdom of Thailand and the Socialist Republic of Vietnam."

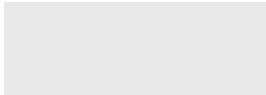
Article 2

This Protocol shall be subject to ratification and shall come into force on the date the last instrument of ratification of the High Contracting Parties is deposited.

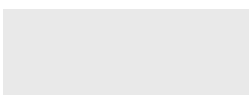
DONE at Manila, the twenty-fifth day of July in the year one thousand nine hundred and ninety-eight.

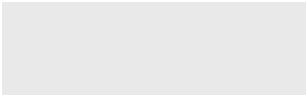
For Brunei Darussalam:

PRINCE MOHAMED BOLKIAH
Minister of Foreign Affairs

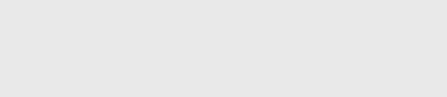
For the Union of Myanmar:

U OHN GYAW
Minister for Foreign Affairs

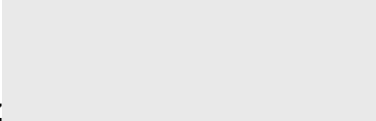
For the Kingdom of Cambodia:

CHEM WIDHYA
Special Envoy of the
Royal Government of Cambodia

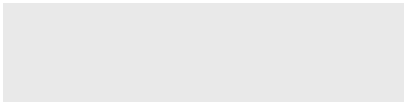
For the Republic of the Philippines:

DOMINGO L. SIAZON, JR.
Secretary of Foreign Affairs

For the Republic of Indonesia:

ALI ALATAS
Minister for Foreign Affairs

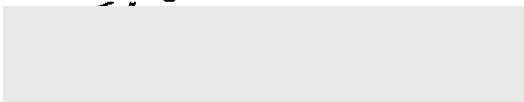
For the Republic of Singapore:

S JAYAKUMAR
Minister for Foreign Affairs

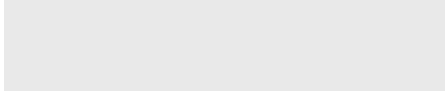
For the Lao People's Democratic Republic:

SOMSAVAT LENGSAVAD
Deputy Prime Minister and
Minister of Foreign Affairs

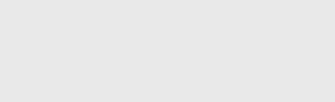
For the Kingdom of Thailand:

SURIN PITSUWAN
Minister of Foreign Affairs

For Malaysia:

**DATUK SERI ABDULLAH
HAJI AHMAD BADAWI**
Minister of Foreign Affairs

For the Socialist Republic of
Vietnam:

NGUYEN MANH CAM
Deputy Prime Minister and
Minister of Foreign Affairs

Copie certificată pentru conformitate cu
exemplarul deţinut de Ministerul Afacerilor
Externe

Cristina Mezura, director
Direcția Tratatelor Internaționale
Ministerul Afacerilor Externe

For Papua New Guinea:

ROY YAKI
Minister of Foreign Affairs

THIRD PROTOCOL AMENDING THE TREATY OF AMITY AND COOPERATION IN SOUTHEAST ASIA

Brunei Darussalam
The Kingdom of Cambodia
The Republic of Indonesia
The Lao People's Democratic Republic
Malaysia
The Union of Myanmar
The Republic of the Philippines
The Republic of Singapore
The Kingdom of Thailand
The Socialist Republic of Viet Nam
The Commonwealth of Australia
The People's Republic of Bangladesh
The People's Republic of China
The Democratic People's Republic of Korea
The French Republic
The Republic of India
Japan
Mongolia
New Zealand
The Islamic Republic of Pakistan
Papua New Guinea
The Republic of Korea
The Russian Federation
The Democratic Socialist Republic of Sri Lanka
The Democratic Republic of Timor-Leste
The Republic of Turkey
The United States of America

Hereinafter referred to as the High Contracting Parties:

DESIRING to ensure that there is appropriate enhancement of cooperation with all peace-loving nations both within and outside Southeast Asia, in particular, neighbouring States of the Southeast Asian region, as well as with regional organisations whose members are only sovereign States;

CONSIDERING Paragraph 5 of the preamble of the Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia, done at Denpasar, Bali, on 24 February 1976 (hereinafter referred to as the Treaty of Amity) which refers to the need for cooperation with all peace-loving nations, both within and outside Southeast Asia, in the furtherance of world peace, stability and harmony;

HEREBY AGREE TO THE FOLLOWING:

ARTICLE 1

Article 18, Paragraph 3, of the Treaty of Amity shall be amended to read as follows:

"This Treaty shall be open for accession by States outside Southeast Asia and regional organisations whose members are only sovereign States subject to the consent of all the States in Southeast Asia, namely, Brunei Darussalam, the Kingdom of Cambodia, the Republic of Indonesia, the Lao People's Democratic Republic, Malaysia, the Union of Myanmar, the Republic of the Philippines, the Republic of Singapore, the Kingdom of Thailand and the Socialist Republic of Viet Nam."

ARTICLE 2

Article 14, Paragraph 2, of the Treaty of Amity shall be amended to read as follows:

"However, this article shall apply to any of the High Contracting Parties outside Southeast Asia only in cases where that High Contracting Party is directly involved in the dispute to be settled through the regional processes."

ARTICLE 3

This Protocol shall be subject to ratification and shall come into force on the date the last instrument of ratification of the High Contracting Parties is deposited.

DONE at Ha Noi, Viet Nam, on the Twenty-Third Day of July in the Year Two Thousand and Ten, in a single copy in the English language.

For Brunei Darussalam:

MOHAMED BOLKIAH
Minister of Foreign Affairs and Trade

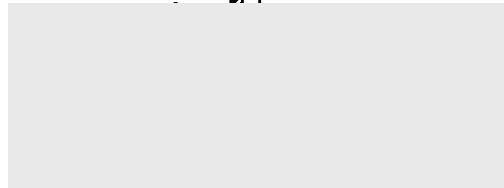
For the Kingdom of Cambodia:

HOR NAMHONG
Deputy Prime Minister and
Minister of Foreign Affairs and International Cooperation

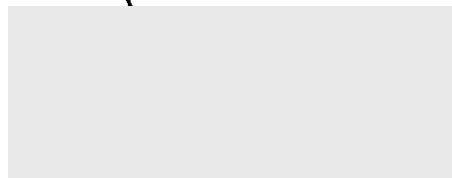

For the Republic of Indonesia:

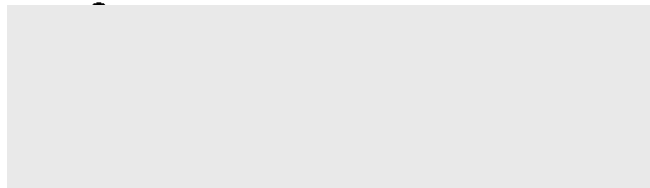
DR. R.M. MARTY M. NATALEGAWA
Minister for Foreign Affairs

For the Lao People's Democratic Republic:

DR. THONGLOUN SISOU LITH
Deputy Prime Minister and Minister of Foreign Affairs

For Malaysia:

DATO' SRI ANIFAH AMAN
Minister of Foreign Affairs of Malaysia

For the Union of Myanmar:

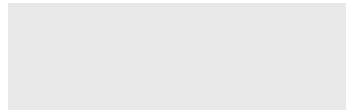
NYAN WIN
Minister for Foreign Affairs

1

1 4

For the Republic of the Philippines:

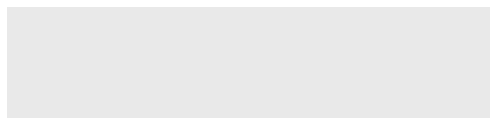
ERLINDA F. BASILIO
Undersecretary of Foreign Affairs

For the Republic of Singapore:

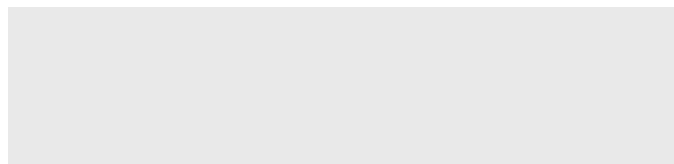
GEORGE YONG-BOON YEO
Minister for Foreign Affairs

For the Kingdom of Thailand:

KASIT PIROMYA
Minister of Foreign Affairs

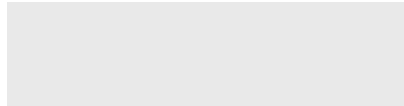
For the Socialist Republic of Viet Nam:

DR. PHAM GIA KHIEM
Deputy Prime Minister and Minister for Foreign Affairs

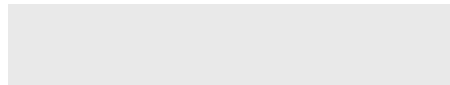

For the Commonwealth of Australia:

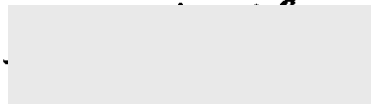
GILLIAN BIRD
Ambassador to ASEAN

For the People's Republic of Bangladesh:

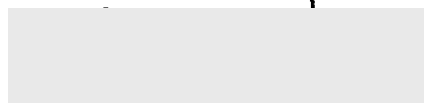
DIPU MONI NAWAZ
Minister of Foreign Affairs

For the People's Republic of China:

YANG JIECHI
Minister of Foreign Affairs

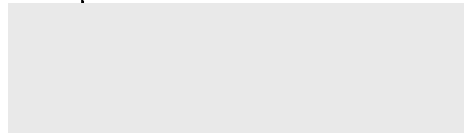
For the Democratic People's Republic of Korea:

PAK UI-CHUN
Minister of Foreign Affairs

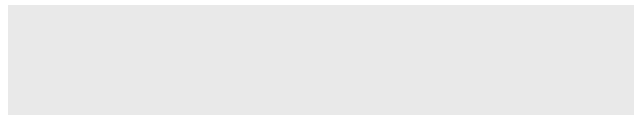

For the French Republic:

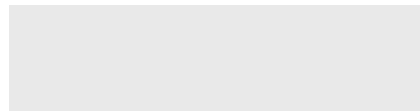
JEAN-FRANÇOIS GIRAULT
Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary to Viet Nam

For the Republic of India:

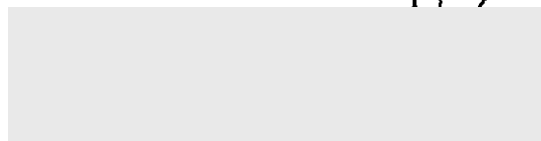
PRENEET KAUR
Minister of State for External Affairs

For Japan:

KATSUYA OKADA
Minister for Foreign Affairs

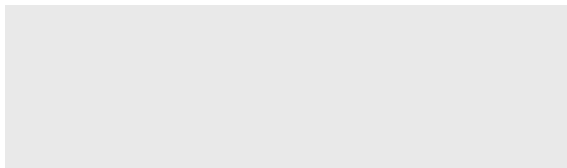
For Mongolia:

ZANDANSHATAR GOMBOJAV
Minister for Foreign Affairs and Trade

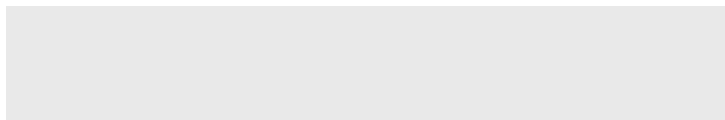

For New Zealand:

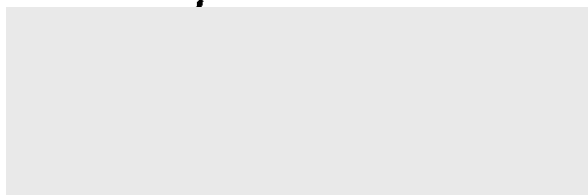
MURRAY McCULLY
Minister of Foreign Affairs

For the Islamic Republic of Pakistan:

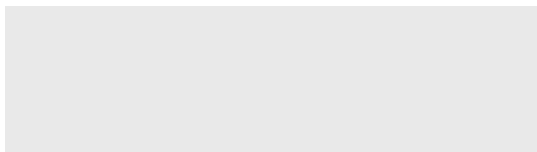
MAKHDOOM SHAH MAHMOOD QURESHI
Minister of Foreign Affairs

For Papua New Guinea:

CHRISTOPHER S. MERO
Special Envoy of the Minister for Foreign Affairs, Trade and
Immigration

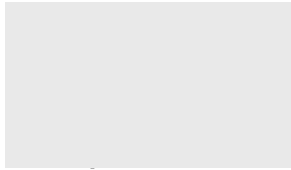
For the Republic of Korea:

YU MYUNG-HWAN
Minister of Foreign Affairs and Trade

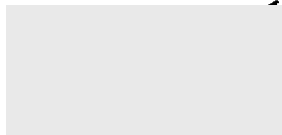

For the Russian Federation:

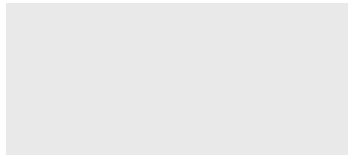
SERGEY LAVROV
Minister of Foreign Affairs

For the Democratic Socialist Republic of Sri Lanka:

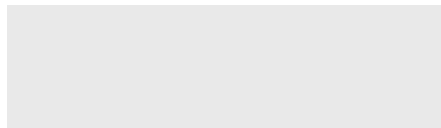
GITANJANA GUNAWARDENA
Deputy Minister of External Affairs

For the Democratic Republic of Timor-Leste:

ZACARIAS ALBANO DA COSTA
Minister for Foreign Affairs

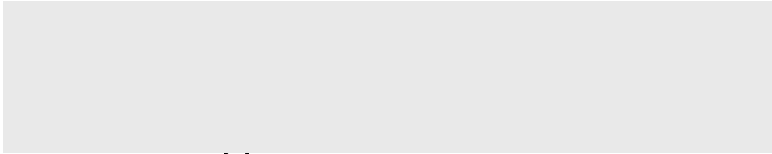
For the Republic of Turkey:

AHMET DAVUTOĞLU
Minister of Foreign Affairs

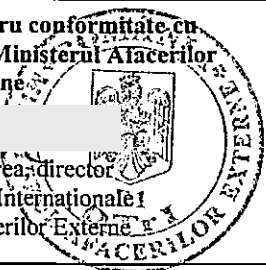

For the United States of America:

HILLARY RODHAM CLINTON
Secretary of State

Copie certificată pentru conformitate cu
exemplarul deţinut de Ministerul Afacerilor
Externe

Cristina Mezdrea, director
Direcţia Tratatelor Internaţionale
Ministerul Afacerilor Externe

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Nr. 12-2/1938 05.07 . 2024

APROB,

PREȘEDINȚELE ROMÂNIEI

KLAUS WERNER IOHANNIS

M E M O R A N D U M

De la: **Luminița-Teodora ODOBESCU**, ministrul afacerilor externe

Tema: Inițierea demersurilor procedurale în vederea aderării României la Tratatul de Prietenie și Cooperare în Asia de Sud-Est

I. Aderarea României la Tratatul de prietenie și cooperare din Asia de Sud-Est/ Treaty on Amity and Cooperation in South-East Asia (denumit în continuare „TAC”)

Aprofundarea relațiilor cu Asociația Națiunilor din Asia de Sud-Est/ASEAN și cu statele membre ale ASEAN (Brunei, Cambodgia, Filipine, Indonezia, Laos, Malaysia, Myanmar, Singapore, Thailanda, Vietnam) constituie un obiectiv de politică externă a României în Asia-Pacific, asumat la cel mai înalt nivel. Participarea Președintelui României la primul Summit UE-ASEAN, organizat în decembrie 2022 la Bruxelles, vizita de stat întreprinsă în martie 2023 de către șeful statului român la Singapore, vizita Prim-ministrului Vietnamului la București la 22 ianuarie 2024, precum și dialogul politico-diplomatic constant cu majoritatea statelor din regiune au confirmat angajamentul României pentru o implicare activă a țării noastre în raport cu organizația și statele membre. Din discuțiile diplomatice cu reprezentanții statelor ASEAN și

statele care au deținut președinția organizației, a rezultat că un pas necesar în direcția formalizării cooperării cu ASEAN este aderarea la TAC. Astfel, în cadrul forumurilor UE-ASEAN, România a exprimat în repetate rânduri intenția de a dezvolta parteneriate sectoriale cu statele ASEAN, inclusiv prin aderarea la TAC.

Modul în care se dezvoltă regiunea ASEAN este de interes direct pentru politica europeană, permițând o implicare activă a României în regiune în rol de partener credibil și constructiv, în plan bilateral și în formatul cooperării UE-ASEAN. ASEAN are un rol regional strategic, cu o importanță în creștere pe agenda globală și a principalilor actori internaționali. Este proeminent din punct de vedere economic, cu o piață de aproximativ 690 de milioane de consumatori, cotate drept cea de-a 5-a economie agregată a lumii. Dezvoltarea relațiilor cu statele din regiune este o oportunitate pentru UE în procesul de diversificare economică, fiind și unul din pilonii Strategiei UE pentru cooperare în Indo-Pacific. Relațiile de cooperare între UE și ASEAN au fost ridicate în 2020 la nivel de Parteneriat Strategic.

Odată ce România ar adera la TAC, s-ar crea posibilitatea să avanseze spre aprofundarea cooperării cu ASEAN în variate domenii precum educație, securitate și siguranță alimentară, agricultură, turism, inovație și tehnologie, combaterea terorismului, a extremismului violent și a infracțiunilor transnaționale, cooperarea în domeniul maritim, inclusiv în ceea ce privește dreptul mării, cultură, gestionarea dezastrelor și asistența umanitară, schimburi interumane, securitate cibernetică etc. De asemenea, România ar putea solicita să participe în calitate de invitat la unele summit-uri ASEAN, lucru care se întâmplă în practică cu statele semnatare ale TAC.

II. Aspecte generale

Tratatul de prietenie și cooperare din Asia de Sud-Est/ Treaty on Amity and Cooperation in South-East Asia a fost semnat la Denpasar, Indonezia, la 24 februarie 1976, de Republica Indonezia, Malaysia, Republica Filipine, Republica Singapore și Regatul Thailandei. Acest instrument juridic a intrat în vigoare la 15 iulie 1976, în conformitate cu art. 19 (depunerea instrumentelor de ratificare de către cele cinci state semnatare).

Tratatul a fost modificat printr-o serie de protocoale: un protocol semnat la 15 decembrie 1987; cel de-al doilea protocol, semnat la 25 iulie 1998 și al treilea protocol, semnat la 23 iulie 2010. Protocoalele respective au permis aderarea la tratat și statelor care nu sunt situate în Asia de Sud-Est, creând, totodată, această posibilitate și pentru organizațiile regionale (prin intermediul celui de-al treilea protocol).

La momentul actual, 49 de state sunt părți la tratat, precum și Uniunea Europeană (din 2012). Dintre statele membre ale Uniunii Europene, Franța, Germania, Olanda, Grecia și Danemarca sunt parte la tratat, în timp ce alte state membre (Suedia, Belgia, Finlanda, Polonia) au în vedere îndeplinirea procedurilor aferente aderării.

Conținut, prevederi TAC: *Acordul* conține 20 articole, structurate în cinci capitole. Tratatul are drept scop promovarea păcii, stabilității și cooperării în regiunea Asiei de Sud-Est. În acest scop, tratatul susține soluționarea diferendelor dintre părți prin mijloace pașnice, menținerea păcii, prevenirea conflictelor și consolidarea securității în Asia de Sud-Est.

Relațiile dintre statele părți sunt ghidate de următoarele **principii fundamentale** (conform art. 2 al TAC):

- a. respect reciproc pentru independență, suveranitate, egalitate, integritate teritorială și identitate națională;
- b. dreptul fiecărui stat de a își întreține afacerile naționale fără ingerințe străine, subversive sau alte tipuri de coerciție;
- c. afacerile interne ale statelor membre nu vor suferi niciun fel de ingerință străină;
- d. rezolvarea disputelor prin metode pașnice;
- e. renunțarea la amenințări sau folosirea forței;
- f. cooperare eficientă între statele membre.

De asemenea, TAC asigură consolidarea cooperării în domeniile: economic, comercial, social, tehnic și științific, precum și accelerarea creșterii economice în regiune prin promovarea unei utilizări sporite a agriculturii și a industriilor națiunilor din Asia de Sud-Est, a expansiunii comerțului lor și a îmbunătățirii infrastructurii lor economice.

III. Aspecte procedurale

Art. 18 al TAC, astfel cum a fost amendat prin protocoalele subsecvente, permite aderarea altor state și organizații internaționale numai cu consimțământul statelor din Asia de Sud-Est. Din practica ASEAN reiese că aderarea este precedată de o corespondență și consultări între statul care dorește să adere (de regulă prin intermediul ministerului afacerilor externe) și statul care asigură președinția ASEAN (în 2024, Laos, iar în 2025, Malaysia). În situația în care statul care intenționează să adere nu dorește o interpretare specifică a anumitor prevederi din tratat (în practica ASEAN nefiind permisă aderarea cu rezerve), procedura este declanșată de o solicitare de obținere a consimțământului statelor ASEAN semnată de ministrul afacerilor externe al statului în cauză, în care este exprimată intenția de a adera la TAC.

Ulterior, această cerere este analizată și aprobată de toate statele ASEAN, iar statul care deține președinția ASEAN va transmite o declarație preliminară semnată în numele membrilor ASEAN prin care va arăta că a fost îndeplinită condiția consimțământului, impusă de art. 18 din TAC.

După ce statul care intenționează să adere își îndeplinește procedurile interne pentru acest demers, procesul de aderare va fi finalizat prin semnarea instrumentului de extindere de către miniștrii afacerilor externe ai statelor membre ASEAN (prin care este exprimat în mod formal consimțământul pentru aderare) și depunerea instrumentului de aderare.

Pe fondul situației din Myanmar, instrumentul de extindere este înlocuit de scrisori individuale semnate de fiecare ministru de externe al statelor membre ASEAN, pentru a evita prezența pe același document cu reprezentantul Myanmarului.

Precizăm că, în unele situații, semnarea instrumentului de aderare a avut loc, de preferință, de către ministrul de externe al țării solicitante, fie cu ocazia reuniunii miniștrilor de externe ai ASEAN (în general, luna iulie a anului curent), fie cu ocazia Summit-ului ASEAN din toamnă.

Îndeplinirea procedurilor interne va fi realizată la inițiativa Ministerului Afacerilor Externe în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 590/2003 privind tratatele.

Menționăm, de asemenea, faptul că în afara obligației generale de respectare a principiilor înscrise în tratat, aderarea nu implică alte obligații.

Având în vedere cele de mai sus, *propunem* inițierea demersurilor de aderare a României la TAC prin transmiterea scrisorii de intenție adresată de ministrul afacerilor externe omologului din statul care deține președinția în exercițiu ASEAN (pentru anul 2024 Laos, din 2025 va fi Malaysia), conform procedurilor de aderare la TAC.

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

Minister

Bucharest, July 2024

Your Excellency,

I have the honour to write and inform you of a decision taken by the Government of Romania to request accession to the Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia (TAC). The Government of Romania is pleased to note that Romania's accession to the Treaty will provide confirmation of the strong bonds of friendship, close relations and extensive common interests and objectives which Romania shares with ASEAN and its Members.

Romania recognizes the growing strategic importance of ASEAN globally and to the European Union. ASEAN Member States are key partners for Romania in terms of bilateral political consultation, cooperation in multilateral fora, trade and investment. Romania considers acceding to the TAC as an important step in further strengthening political and economic relations with ASEAN.

With this in view, I would like to request Your Excellency to regard this letter as the declaration of intent of Romania to accede to the Treaty under the provisions of Article 18 and to lend your valuable support in this matter.

I avail myself of this opportunity to extend to Your Excellency the assurance of my highest consideration.

Luminița Odobescu,

**To H.E. Saleumaxay KOMMASITH
Deputy Prime-minister, Minister of Foreign Affairs of Lao PDR
Chair of the ASEAN Foreign Ministers' Meeting**